

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5
Negyedévre 2 50
Egy óra 1
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többeszer
hirdetések alkú szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyegdíj min
den külön beiktatásért 30 kr.

Kiáltvány — a tengerentúlról.

— Magyarország vármegyéjéhez, városaihoz és kiváltságos r. kath. magyarjaihoz. —

Tekintetes képviselőtestület!

Messze idegenből, tengereken túl, Amerika szabad földjéről, hol a pánszlávizmussal szemben vivünk élet-halálharcot, kiáltunk fel testvéri támogatásért hozzátok magyar véreink!

Ez idegenben, évek óta látjuk ama szörnyű pusztítást, melyet édes hazánk szülőttei között, pokoli lelketlenséggel űz a pánszlávizmus.

Ezek és ezek tagadják meg — annak agitációja folytán itt — magyar voltukat, szívják magukba a legfanatikusabb magyar gyűlöletet és esnek áldozatul ama lelketlen izgatásnak, mely egy képzeletbeli Tótországért, még az istenházában is kigunyolta már nemzeti érületünket és még ott is korlátot vont az édes magyar haza — egy vallásu, de különböző ajku — gyermekei között.

Ami szenny, bűn, piszok és megbélyegző vétek, az egész monarchia területéről ide vándoroltak által csak elkövetették, azt Amerika szerte sajtó útján mind reánk keni a pánszlávizmus.

Ha tehát bélyeget visel itt nemzetünk neve, hol letagadja a műveltebb magyar „Hungarian“ voltát, mi pedig e büszke név viselői, még lakóhelyet is csak akkor kapunk, ha a házigazda másnak képtelen nyakába varrni kiadó

lakását és e körülmények között bizton látjuk azt, hogy egy hatalmas ellenakció nélkül, a legközelebbi magyar generáció már örökre elvész itt nemzetünkre nézve: talán előttek is indokolt, hogy a magyar haza anyai figyelmét miért hívjuk fel a mi egyházunkra.

Mi Monongahela-völgyi magyarok két év előtt elhatároztuk, hogy McKeesporton felépítjük Pennsylvania egyetlen róm. kath. magyar templomát és evvel hatalmas védbástyát emelünk ama pánszláv áramlattal szemben, melynek itt lüktet a szíve, itt van a gyökere, itt legerősebb a hatalma; a mely hazánkfiaink elszédítésére itt építette meg a legtöbb tót nemzetiségű templomot és innen űzi velünk szemben sajtóban és templomokban nemzet-gyilkos munkáját.

A kassai egyházmegye tudós püspöke átértvén helyzetünket, e legexponáltabb helyre plébánost küldött. Négy hónap óta tehát van vezérünk, de lelkesedésünk, mely egy méltatlanul meghurczolt nép szívéből tört elő s így Pennsylvania szerte diadallal hordozza meg azóta ügyünknek zászlóját, a magyarság felebresztésével elért eredmény-nél még nem állhat meg.

Nekünk a zivatarral szemben is biztosítani kell sikereinket!

Oly nemzeti kincsese kell tehát Pennsylvania emez egyetlen róm. kath. s Amerika legnagyobb magyar templomát tennünk, a mely időtlen-időig hirdesse ide szakadt véreinknek, hogy az

édes magyar haza, még itt is szeretettel gondolja hontalan gyermekeit.

Azért, bár a szegény, a mindennapi kenyerért életveszélyes és nehéz munkát végző munkások is vagyunk mindnyájan, de e nemzetiségünk büszkeségét hirdető templomot, mégis a magyar névhez méltóan fogjuk felépíttetni.

Hadd domborodjék ki abban nemzetünk fensége, hadd bizonyítsa be ennek létezését Amerika előtt, hogy ama tengernyi bűn, szenny és piszok, melyet évek óta tervszerűleg ken nevükre a pánszlávizmus, e templom nemzetét soha nem érinthette.

De hogy igazi bucsujáró helye, közkinccse és méltó képviselője lehessen ez a templom a magyarságnak Amerikában, hazánkfiaink kérjük meg, hogy az édes magyar haza ajándékként adják meg beléje a főoltárt.

Adják meg azt a kincset, a mely örökre hirdesse ez exponált helyen, hogy szörnyű vétek megtagadni azt a hazát, mely nemcsak szülte, dajkálta fiait, de még az idegenben is szeretettel gondol reájok.

A kassai egyházmegye tudós püspöke minden követ meg fog mozgatni, hogy ez a főoltár a magyar nemzet nagyságának méltó képviselője legyen itt, a hol ily kegyeletes emlékek nélkül, százezrek vesznének el örökre a magyar nemzetre nézve.

Arra kérjük tehát a tek. képviselőtestületet bizottságot, hogy méltányolva

A bonczolt nő.

(Esztetikai vonatkozásokkal.)

— A «Debreczen» eredeti tárcaja. —

L-né Fanny-tól.

Hileg ősz délután, mikor az ég könyveit süvöltő szélroham verte az ablakok tábláihoz, garson magányában, könyvei közt buvárkodott Hamv a filozófia tanára; Homeros, Sophokles, Plátó művei, heléni építészet, szobrászat vazlatai és a görög festészetre vonatkozó ábrák környezték. Valamely bölcséleti kérdést fejtegetve a tudós, elmerült; észre sem vette, hogy ajtaján kopogtatnak. Elegans férfi alak lépett be, Vértly a jogtudor volt, benső barátja.

— Szemrehányast tennék magamnak, hogy zavarjak: de tekintve a túlzott szellemi munka hátrányát, engedelmekkel legyen fölmentesem . . .

— Prókátorokkal nem vitatkozom, felelt a hazi ur mosolylyal. A ti tudományotok oly erő, mely megdönt tételeket, magát az igazságot is, az emberi élet szentháromságának egyikét . . .

— Mindig a jóra törekszünk, igaz és jó pedig az esztetika fogalmával karöltve jár. De hogy a legmagasabb észbeli eszményt erényre juttassuk, szavazzuk meg barátságosan a szépet. Mert szép lesz és Vértly, Hamv val-

lára tette kezét, nagyon szép ha esküvőnk alkalmával elfogadod a vőfélyi tisztet. Kü önben Klémentin, mennyasszonyom, kéret általam és szavamra tettem ígéretet, hogy beleegyezésedet megviszem. Hamv sapadt, szinte sárgás vonásain különös titoktelt mosoly vonult át. A mint ott ült a tudós görnyetegen, jóval idősebbnek látszott barátjánál, s a csupán munkának élő férfi, bár fiatal, korán agg benyomását teszi. A tanár most is elfoglaltságával védekezik, úgy véli meglesz az esküvő nélküle is . . .

— Mester! Egy kérdésem lenne hozzád a buvárkodó filozofushoz — szólítja Vértly szökösösen — engedd meg a barátoknak, ha fölvilágosítást kér. Hogy eshet embernek, kinek lelke Kanttal foglalkozik, Baumgarten s Greguss Ágosttal rendszabalyozza az erkölcs és értelmi világot . . .

— Igen az érzelem, a kebelben kell, hogy rendszerezve legyen, a tanár közbe vág, szemei fölragyognak, az ő talaján érzi magát és hévvel folytatja: A mai kor esztetikai világa egy kiégett kráter . . . Vagy nem erre vall a botrányok minden neme? Az élet gyalázatos küzdelmeiből futók, vagy az elbukottak öngyilkossága . . . a minden téren domináló stréberség? Pedig erkölcsi elzúllás nem lehet a hol a lélek az igazat, nemes formákban alkotja. Fekölt lélekkel, a törvények agyonmagyarázását nem keresik, megvesztegetésekkel

nem alkuszik az ember . . . De ha a magasztos szépet keresed, lelkednek vissza kell szállnia a hellenek korszakába, mert ma a művészet valóságát, leplezetlenül utánoz, bizarran kihívó secessios formáiban, Göre Gábor stílusában s erkölcsi önkénykedésekben. Ez a kép Greguss általános esztetikájának erkölcsi szép körében a félelmetes, alacsony, rut formáit adná. Nem lenne szebb, ha kellem, fenség, hűség szabályossága nemesítené a kort?

A hűség . . . a hűség . . . De míg a realizmus bálványának hódol az ember, süllyedni fog a tehetség, melylyel a tárgy szépségét mintegy megérezzük, kifejtjük okozatokban oly módon, hogy se ne dorongoljuk a nagyot, magasztost csupán érdek vagy részrehajlásból és meg ne hajojunk az alacsony-ság előtt, még ha nagy uri keletű lenne is. De ha már magasztosan nem tudnak érezni a keblek, hát bele kell oltani esztetikai szabalyyal, formaságokkal. Ezen működöm, ez a nagy munka igényli minden percemet . . . hogy buvárlatom erkölcsi törvényét a szépirodalom hasábjain magasztos eszmékbe öntve, juttassam a szívekbe át; hogy nemesített érzellemmel tanítsak érezni: igazat, jót és szépet!

Vértly a smirna longchairsre dülve, hallgatta szerelt barátja szavait. Szivarának sűrű füstfellege környezte férfiasan szép vonásait. — Gyönyörrel hallgatom lelkesedésedet a szép és nemcsert szólott végre. De én

helyzetünket, nagyságát képviselő főoltárra kegyadományt megszavazni és azt, Kozora Endre kassai székesegyházi kanonok ur, — Kassa, Ióutca — utján Nagyméltóságú Bubits Zsigmond kassai megyés püspök urhoz eljuttatni kegyeskedjék.

A tervbe vett főoltár, mely nemzeti ajándékként fog Amerikába érkezni, Nagyméltóságú Bubits Zsigmond kassai megyés püspök művészi szakértelme s vezetése mellett, édes hazánkban fog készülni, hogy így nemcsak minden egyes ruhadarab, nemcsak az alapköben elhelyezendő hazai föld, de templomunk legszebb kincsének, a főoltárnak is, minden egyes darabja a magyar hazáról, ennek nagysága és jóságáról beszéljen az ide szakadt magyarnak,

A pusztulás örvényéig vonszolt amerikai magyarság nevében kérjük a tek. képviselőtestületet bizottságot, ne tagadja meg e nemzeti céltól kegyadományát; hisz itt egy hazánkfiai számára készített sir széléről kiáltunk segélyért, hogy nemcsak megmentjük azt a mi megmenthető, de e gyűjtés eredményéből egy újabb hatalmas bizonyítékot is tárhasunk azok szeméi elé, a kiket már elkaptott az ár, de szívéből még nem ölte ki teljesen a hazaszeretetet!

A Monongahela völgyi róm. kath. magyar egyház nevében,
McKeesport, Pa., 1899. decz. 10.

Szajbert János,
penztárnok.

Czerankó József,
világi elnök.

Sánta Mihály,
biz. tag.

Gerlách András,
biz. tag.

Kováts Kálmán,
plebános, hitközségi elnök.

Az Egyetértés nyilatkozata, mint Tájékoztató az «Egyetértés»-nek, a függetlenségi párthoz való viszonyáról.

Rakovszky István képviselő Márcz. 3-án a képviselőházban az «Egyetértés», a függetlenségi párt hivatalos lapjának nevezte, melyet a pártnak egy sajtóbizottsága ellenőriz.

Rakovszky képviselő alaposan téved. Lapunk a függetlenségi pártnak se nem hivatalos lapja, se semmiféle lapja. Lapunk teljesen független hírlap. Független minden párttól s minden érdekeltségtől.

Hanem, mint hírlap, Magyarország függetlenségének elveit hirdeti, terjeszti és védelmezi s ez elvek győzelméért harcol. S mert nagyban és egészben a Kossuth Ferencz elnöksége alatt működő függetlenségi és 48-as part is ezt cselekszi: ezért e part és lapunk közt rendszeres érintkezés áll fenn.

E rendszeres érintkezés abból áll:

1. hogy Kossuth Ferencz a lap szerkesztőjének belfagya és rendszeres főmunkatársa;

2. hogy lapunk a pártot minden függetlenségi ügyében támogatja;

3. hogy hivatalos közleményeit a párt lapunk hasábjain teszi közzé;

4. hogy fontosabb politikai elhatározásairól a párt lapunkat a maga sajtóbizottsága útján értesíti.

Csakis értesíti. E sajtóbizottságnak más feladata és hatásköre nincs. Ellenőrzési joga épen nincs. A lapnak vezére Eötvös Károly és szerkesztője Dienes Márton. Minden közleményeért a szerkesztőség s a cikkek alálói felelősek. Lapunk a párttól erkölcsben elismerésen kívül egyebet se nem igényel, se el nem fogad.

Idő tartozó magyarázatnak tekinthető Kossuth Ferencz levele is, a melyet Ugron G.-hoz intéz ennek levelére, mit a M. O. márcz. 4-ki számában közölt:

Tisztelt barátom!

A vezetésed aatt álló párt az Egyetértést a múlt év végén a párt organumának jelentette ki, ellenőrzésére 3 tagu bizottsá-

got rendelt ki. Ez ad neki tekintélyt s ez indit csak soraim irására.

Az Egyetértés című pártorganum nap-nap után a függetlenségi politikának valamely sorban küzdő hívet szidja, gyanúsítja és piszkolja. Barátaimat türelmemre bírtam eddig és hallgatással feleltek minden támadásra. Elérkezett az idő, hogy ezen támadások értéke megállapítottassék, mely okból felkérek téged és általad felkérem az ellenőrző bizottságot nyilatkozatra: helyesli-e az Egyetértésnek veünk szemben követett eljárását?

Mély tisztelettel maradok
Budapest, 1900. márc. 1.

Barátod

Ugron Gábor.

Kossuth Ferencz erre a levélre a következő sorokkal felelt:

1900. márc. 1.; este.

Tisztelt barátom!

Leveldre válaszul tudatom, hogy nem vagy helyesen értesítve a vezetésed alatt álló párt és az Egyetértés napilap közt létrejött viszony természetéről és minthogy ebben semmi titok nincs, ezennel leírom szösz szerint a létrejött megállapodás szövegét.

A párt sajtó bizottsága és az Egyetértés szerkesztője megállapodott abban, hogy minden esetben, a mikor a párt valamely politikai kérdésben vagy parlamenti cselekményre nézve irányát meg szabja, erről a szerkesztőséget megfelelő módon értesíti s a szerkesztőség ebben a pártot támogatja.
Budapest, 1900. dec. 22.

Dienes Márton.

Kossuth Ferencz,
Komjáthy Béla,
Juth Gyula.

Ezen a megállapodáson kívül semmi hatásköre nincs sem a párt sajtó bizottságának, sem a pártnak, sem nekem személyesen arra, hogy az Egyetértés mit ír és hogy ír; a mi természetes is, mert ezt a f. szerkesztő nem tűrhetné s a lap nem a miénk, hanem egy önálló részvénytársaságé.

Kérdésedre, hogy a párt ellenőrző bizottsága helyesli-e, hogy az Egyetértés a vezetésed alatt levő párthoz tartozó képviselőtársaink némelyikét többször támadja:

azt akartam kérdeni csupán, hogy lehetsz-ily hévvel, ily érő lelekkel az Isten legszebb alkotása a nő iránt, merev?

A tanár elsápadt . . . halgatásba merült . . .

— Értelek barátom, — szaki á meg végre Vértys a csöndet. »Te egy nőnek szerelmed egész világát megnyitád és ő visszafordult. Mester! ne atald, hogy fajó hurokat penditek de en új élet küszöbén állva, földed szakadni nem tudok. Te egyért meg veted a nőt, én egyért akarom lelked kiengesztelni, hogy megtarisalak kimentselek a sorvászto magánytól, miként te egykor életem mentéd a hulam halálból ki.

Halmynak még jobban elsápadt, ősmerte a barát macacs fejét, aldozni kész szeretetet, de most — úgy vélte — mégis bolondságot akar.

Az eső sűrű csöpp-kben verte az ablak tábláit . . . Halmynak kibámult a néma sötétségbe. A majolika kandalló párkányán egy roccsó óra már fzet vert csengő érczes hangon.

A két barát az órára néz-t, melynek ütője egy ferfi alakból mintegy dobva, tulajdonon karját taró tanytó varva latszott. Az óra számlapja felett antik veset-műveken egyetlen szó »kitartás« ragyogott.

A disztárgy, Halmynak volt menyasszonyának emlék adománya és a ferfi az életelen tárgyhoz is hű tudott maradni . . . Talán erre gondolt . . . mert zubogként hulott a tanár érző szívére a fajó emlékek özöne. Ős-sze voná szemöldökét; kísérteti sapadtság ült vonágain . . . Minek is volt mindzt e erre ke teti! Már azt hitte a szívnek krávere ki hül s most az érzelmek lavája újra előmlik lelken — égő kint okozva . . . Úgy érezte megsemmisül e

perczben minden, okos ésszel fölállított logikája es szinte indulattal nyers hangon szólott: Én a nőt csak két részre osztom: hütlenségre és állhatatlanságra.

Vértys is egy kitérő sohajt nyomott el . . . Felt az óratól . . . de amint Klementin buzdító szavára gondolt és ígéretére, hat elvonult homloka redője és szinte könnyed hanggal jegyezte meg: »Én az estétikai fogalmat megtestesülve látom a nőben! Szép magyar nyelvünk is találon jelöli: »A szép nem!»

Aztán folytatta: »Tudvalévő, hogy a szép alapjában: lelektani jelenség, forrása az érzés. Nem dominál-e nőben is mindég es mindenben az érzelm? . . . A szép, miként a nő, érzelmek előidézésében találja célját, csak hogy az érzés-k tomkelegében a szépnek sajátos irányát meg kell tudni — találni. — Figyeld. Mindig ott nyilatkozik, hol az önkényes tetzés, vagy nem tetzés forrásai buzognak ki a kebelből. Kutattad barátom menyasszonyodnak érzelmi világát . . .? mely talán erkölcsben tragikus, értelmileg szabálytalan hajlamu lehet. Állandóság, büség, nem szólhatsz, elváltak óta kerültél Lauráról minden hírvélt. Buvárkodva pedig megtalálod a nő l-lekben a szép fogalmának minden valláját. — Igazat es jót, vagy egyenesen (direkt) fejezünk ki, mint jó menyasszonyod, mondván: »Nem értjük meg egymást, nem leszek a feleségel . . .» Vagy kifejezzük a művészet formái által es egy cikornyos lelkű nő azt mondta volna: »Csodálatos érzelmek duónak lelkemben . . . varjon meg uram!» De bármiként mondja, a nő igaz es jót mond, mikor vissza lép a frigtől, melynek életreható súlyát nem érzi szívével lelkével összhangban! Persze a nő lelki vagy külső szépsége is a

benne lévő arányosságtól függ . . . De miként néhol a vidék, szabadon változatos, a lelek világában is szakadások, vágytól dagadó halmok képződnek. A hatás is, mit a szép tárgy a szemlére tesz különböző . . . Így vagyunk a nővel is. Meglep, megdöbben, — miből gyakran mégis csöndes gyönyör fejtik. De nézzük a szépnek két főosztályát a kellemest es főnségt fokozataiban a női életlen átvonulva. Előtem áll egy kép . . .!

Lenge fehér ruhában lépett be a leány. A természet ragyogó csillarok, — tropikus virágok, andalító zene dalama, szinte misztikusá tették. Az összhang ez ösmertelen jelenségben lekötötte figyelmemet. Bemutakoztam a hölgynek, ki Bércz y Klementin volt. Ösméred, inkább kicsi természet, körded arcán edes mosolylyal. Szellemét még nem ismertem, de alányilag es tárgyilag veve is szép volt. Felvidította a lelkemet s puha, üde testét vágytam atkarolni. Egészséges szin, mint a feslett bimbó, lágy zengzetes hang kedvessé tették, szinte látom, amint öntudatos nyugalommal nyilt, derült arccal jelezte, hogy minden tánczot fogalóra nem ad.

Valami új, fris volt e lány s változatos sága által is kellemes jelenség. Persze en mindent akartam az első tánczról. Kocsessé lett amint csengő édes hangon megjegyezte: Ha ön oly sokat kíván velem tánczolni, eszelje ki viggá mulatságossá a farsangot. Kicsüded a nefelejt virága egy epigramm tárgya s a trefaba burkolt női parancs?

Méyen a szemébe néztem, abba a mosolygó kek szemekbe es most észre vettem, hogy csupa disz a leány, hamvas szőke haja vastag tekercekben a legszebb korona — az ő fejen!

Szemében fölragyogott a gondolat s még

ezt kell felelnem, hogy ilyen „ellenőrző bizottság” nem létezik, s a fentebb közölt egyezségből kifolyólag nem is létezhetik.

Bar nem kérdező, hogy mi az én személyes véleményem, ezt szokott nyíltságommal megírom s ez az, hogy én a személyes támadásokat a politikában kerülendőnek tartom és soha em voltam barátja a két függetlenségi párt-árványat közli surló dásnak.

Tisztelő barátod

Kossuth Ferencz.

Kossuth békés jellemére vet világot aztán ez ügyből folyólag írt, melyben azt írta, hogy ő sohasem volt a személyeskedések barátja. Ezt tudja róla mindenki. Nemcsak abban az időben, a mikor Ugron, Bartha, Polónyi és Holló állandóan sarat hánytak Kossuth Ferenczre és a pártra, de azután is, mindig élene volt Kossuth a személyes torzalkodásnak. S ha az Egyetértés Ugront leleplezi s kellő világításba helyezi, ez nem is személyeskedés, hanem egyszerű politikai kötelességteljesítés. Kossuth Ferencz különben levelének a végső soraival — csak annak akart kifejezést adni, hogy az a kaczio ért az Egyetértés tehát nem ő a felelős.

A képviselőház ülése.

Szombaton — Márc. 3. — elnök volt Perczel D. A szokásos előzmények után, bejelentette, hogy Rakovszky István a napirend előtt kíván szólni.

Rakovszky István néppárti sajnálj, hogy a szabadelvű párt 25 éves jubileumi örömnappját zavarja; de szólni kell azokról az állapotokról, amelyek éppen e 25 év alatt lettek tarthatatlanokká, a miket maga az a párt is kénytelen beismerni. Felsorolja azokat az inkompatibilitási ügyeket, melyek 3 év óta bejelentettek, névszerint Tolnay Lajos, Benke Gyula, Neuman Ármin, Samuel Lázár, Gr. Tisza István, Hieronymi Károly és Enyedi Lukács, mint olyan férfiak ellen, kiket a közügyért küldtek ide közz. kérdésekben, de nem ezeket, hanem a busas jövedelmeket tartották a maguk részére szem előtt s nem

azt, amit gr. Széchenyi István megjelölt. Bizottságot küldtek az inkompatibilitás törvény revíziójára. A bizottság a többségből került ki s már akkor gyanu volt, hogy ez csak porhintés.

Igy is volt, a bizottság semmit sem csinált. Mindössze megválasztották Feszt Lajost elnöknek és szetosztották a külföldi inkompatibilitás törvényeket. De egyéb semmi. Nem szólalt volna fel, de az utóbbi napok egy esete, az Ugron G. esete készíti rá. A függ. párt lapja napról-napra támadja a zabszállítás miatt Ugront s azt a hitet kelti, hogy a függ. párt helyesli, a mit egy másik függ. párt ellen intéznek. (Am azt is, mintha az Ugron frakció a neppárttal szolidaritásban állna.)

Thaly K.: Az nem a mi pártunk! (Felkiáltások a szélsőbalon: Ti zabpartiak! Ti For una-pártiak! Biztosító-párt!)

Rakovszky felolvassa Sandor Pál felszólalását De hát nem szabad-e, hogy valaki zabját eladja. Miért nem kérdezte, hogy miképpen volt a telefonnal? Itt úgy látszik, hogy csak egy ellenzéki férfit akarnak üldözni. Ezt nem szabad tűrni. A jobboldalon ülnék az inkompatibilitások. Ki van itt mutatva, kik annak intézettek elén. Ott van Münnich is.

Münnich Aurél: Ott-ott, de ez nem inkompatibilitás. Kikérem magamnak! Szomorú volna, hogy az embert tisztesség munkájáért megtámadják. (Zaj.)

Rakovszky: Münnich urnak Fejérváry baró e mondasával válaszolok: Nekem nem impónál egy utcai feltűjt. Nekem egy szépesi sem! (Zaj.)

Münnich: Nagyon szellemes!

Rakovszky kárhóztatja, hogy a jobboldalon oly nagy számban ülnék az inkompatibilitások. Kornfeldnek a szobájában toongnak az ajánlkozók.

A Ganz-gyárban egy állás megürült. Fogadást ajánl fel, hogy egy kormányparti képviselő fogja azt elnyerni. Fest L., aki oly nagy buzgalmat fejtett ki az Egan ügyben, helyesen tenné, hogy az összeférhetlenségi törvény revíziójában dolgoznék. Legyen söprés — vagy üzletemberek legyenek, vagy honatyák. (Zaj.)

Oly a szerint Rakovszkynek köelessége lett volna az inkompatibilitást Ugron G. ellen

bejelenteni. Ő nem tette. Tehát a szóló tessék meg.

Elnök: A bejelentés az összeférhetlenségi bizottsághoz uasittatik.

A napirend előtt felszólalás határozathozatal tárgyát nem képezi.

Ezután folytatták a keresk. tárca költségvetésének általános tárgyalását. Elsőnek a kormányparti oldalról Ivanovics Iván beszelt, a miniszter programját dicsérve, majd a néppárti Major F. fejtegette a kereskedelemügyi büdzsere vonatkozó nézetét.

Kovács Pál a viziták létesítését, a hajózható csatornák alkotását ajánlotta a kormány figyelmébe.

Végül Komjáthy Béla foglalkozott a vitában eddig elhangzott beszédek kapcsán a keresk. kormány feladataival, számos új követelményt jelölve meg.

Az ülés bezárása előtt Gajáry Ödön összeférhetlenségi bejelentést tett Tallián Béla képvis. alelnök ellen, hogy Tallián magát tisztázassa a felmerült gyanúsítással szemben.

A bejelentést szinte az összeférhetlenségi bizottsághoz utasították.

Azután az elők a hétfői ülés napirendjének a keresk. tárca költségvetése teletti vita folytatását okolva meg, az ülést 2 óra 50 perckor bezárta.

A háború.

A délafrikai harctéren összeütközések ugyan most még nincsenek; de azért nem kell hinni, hogy az angolok, amint tulfeszített győzelmi mámorukban tartják, mert Kronje magát megadta s Kimberleyt és Ladysmithet a burok elhagyták s már mindent meggyertek, a burok előben kétségbeesett helyzetben volnának. Hiszen azok az angol nyeresemények nemis nyílt harctéri győzelmek eredményei voltak, hanem a burok új védelmi elhelyezkedéséből, ezek stratégiai megfontolt önkéntes visszavonulásából származtak.

A burok azonban még Oránzs területéről sem vonultak el, s az angolok — úgy látszik — csata nélkül még Bloemfonteint sem foglalhatják el. Tehát ezután veszik kezdetüket a csaták, a melyektől a győzelmet feltete-

remegő ajkakkal rebegte hogy ott lesz . . . minden mulatságon . . . kezd ellenvetést, minden akadályt . . . szellemének fölemelkedésében bájolóvá magasult.

E szép lelkű nő az én menyasszonyom, ki megérti a férfi hódolatát nevemnek odadásában; miszerint megértettem én a nő érzelmeit szemének sugaraiból.

És emlékszem egy más főséges női alakra, Klementin barátnője, neked menyasszonyod volt . . . Megdöbbenél B ar d y Laurát először látva. Laura imponáns, magas, inkább tartózkodó, komoly, magabazárt, főséges lelki erővel. Inkább szögletes arc-él de magasan domborult homlokkal, szinte főlényt gyakorol. De a percnyi kellemetlen érzés a nő közelében gyöngye lesz, téged is lekött szelleme . . .

Aztán lángragyultál, szenvedélyes szerelmi lángra — mégis rejtgetted érzelmedet. Mit érezhetett a büszke nő, míg ajkadra jött egy áruló szó a zivrről . . . vajjon hihette-e, hogy hosszú hallgatás után abban a szóban egy élet egész üdve van? . . . Nagyszóú volt a lány, mikor az estélyen, talán hogy batorítsa érzelmeidet, elöitéletekkel is harcra szállva — minden tánczat neked engedte. Tíkon vőlegénye voltál már s talán ezért határozatát csak természetesnek tartottad; de komoly nyugalmad megzavarta Laurát . . . Lázás hévvel szinte árezte a gyújtó magyar tánczot, nagy fekete szemé pedig egy néma kérdéssel pihent rajtad. Későn, a reggeli órákban, kerevetre dőve zöld pálmák alatt büszke fejét a lány lehajította . . . Talán pihent? . . . Nem szólott, nem kérdett . . . a titkoszerű nő csak észlelt és határozott! Sötét zöld selyem övezte Laurá karcsu derekát, hajanak éjszotétén egy gyémánt szem sugá-

rozta a szívárvány minden színeit. De vonasain a hideg nyugalom, rettegett csalódás érzését leplezte . . . Mégis pompás kép volt! Az esztetika, szabályok »vegyes fajához« hasonlítom a nő jellemét, ki ezt megzavarta. »Hogy lehet annyi odaadást férfinak megzavarni? . . . — kerdi kis szomszédnőd — Mary Rózsika menyasszonyodat a főség, méltóság kifejezésével.

Laura kierezte a juvenális szatirát . . . »Csakugyan minden tánczodat Halmynak ígérted? . . . kérde tovább a lány, azzal a humorral, mely fájdalomtól ered s s a nevetégesnek kellemesseli vegyülete lett a naiv gyermek újbóli megjegyzésében. »Mert sajnálatát fejezte ki Halmy tanár, hogy velem ma nem tánczolhatott . . .

Laura ajkán erős szó remegett . . . de Rózsika ártatlan tekintete meghatotta . . . csak annyit szolt, »komolyan mondd ezt?« és be sem zárva a barátnő választ, feléd sietett, a ciprusz lombokba tétetek . . .

»Nem értjük meg egymást, nem lezlek a felesége . . . e szókkal aztán Laura boldogságot zuzta s et . . . Csoda dolog volt! Egy c-odás női lélek titkoszerű érzelmeinek kifolyása, mit a rejtett »rély« lázít, bajt . . . És két nemes szív szakadt el egymástól!

Halmy kezére hajtotta fejét. Barátja látta, hogy egy köny gördül a férfi vonásain. Ezt akarta ő . . . az érzelem csatornáját megnyitni, hogy zápora mossa el a szívre nehe ülő makacság torlászait és festette tovább a főséges nőnek fájdalmában szörnyű, borzasztó, rettenetes jelenségeit.

Mert Laura még hitte, hogy fölvilágosítást kérsz és kétség, föltevés, magyarázatra jó köztöttek . . . őt hosszú éven át jelzi új órád is a sokat mondó szót hasztalanul!

Megijedt lelked eltemette magát . . . mig az a lány büszkeségében is, a följáolt tánczokban meghajolt neked . . . és várt, várt ezután is . . . mig egyszer elforduláodat, kitöréset tudtul vette, hogy benne és általa megveted a nőt s kizárod életed utjáról. Te persze azt fogod mondani — folytatta az ügyvéd beszédét: »Hogy ingathatja meg a lányt, kit titkon eljegyeztél, egy barátnő csupán hiúságot sértő megjegyzése . . . Igen barátom! Megmondtam, hogy a szépek minden szípkája benne van a nőben, a művészi szépek pedig van még egy osztálya: — a nevetéses.

A kell-mesnek lényegét az őszhangot váratlan megzavarva, fonákság áll elő; a főséges nőnek lényege nagyság, erő, de megzavarva pillanatnyira elörpül — gyöngeszéggé lesz.

Persze sok esetenél nevetésessé válik, de végre is rendszeres női logika.

Tudod mi történt Laurával? . . .

Főséges lénye a szörnyű szenvedés alatt is szokatlan nagyságra emelkedett. A lány, kinek minden férfi hódolni kéz a diakonisszákhöz vonult, Klementinnel állandó levelezést folytat s talán boldog menyasszonyom sorainak hatása által, Laura lelkében, a főségs fokozata, a szenvedés érzelem utat tudott törni. Mikor a lélek erős indulatokban viharzik, melyek az érzések őszhangját erőszakkal zavarják, az az erő nyitotta szívét nyilatkozatra. Laura eljön s boldogságunknál koszoroslány lesz, elhagyja a helyet, hol gyöngéd szívvel, ügyes kézzel sebeket gyógyított, hogy megkísértse az általa vert szíved sebet megszenteni.

Most pedig én kérdem — folytatta Verty »Akarod e főséges nőt a tragikum szomorú

lezni lehet s nagyon korán üti ki a szeg a szákból magát, a mi különben, amit győzelem mámorukban elárulnak, ami különben nem is volt nagy titok, mint az angolok részéről a háboru valódi célja, hogy a »szabad köztársaságokat Dél-Afrika többi részeivel egyetemben egyesíteni kell az angol királynő uraima alatt.» Ezt így kívánja még a »Times« is, a mely lap pedig eddig mérsékelt volt.

Hogy a mit mondunk nem pusztá feltevés, megerősítik a következő táviratok:

Amsterdam, márczius 3.

Oranje követése közli, hogy Kronje kapitulációját semmit sem változtatott a burok szilárd elhatározásán. Fegyver etétről szó sem lehet. A burok az utolsó emberig ki fognak tartani.

Brüsszel, márcz. 3.

Pretóriából táviratozzák, hogy Krüger és Steyn elnökök elhatározták, hogy a burok végéig folytatni fogják a háborut s hogy nem fordulnak a hatalmakhoz közbeleépésért.

London, márczius 3.

Pretóriából jelentik: A majubai csata évfordulóját az egész köztársaságban háláadó isentisztelettel ülik meg. Krüger a holland templomban beszédet mondott. Adjunk halálát mindenhatónak — így szökött többek között — nagyjós gaéit. Bizunk Istenben és akkor a szövetséges burok fegyvereit győzelemre segíti a mindenható. (Ez felelet Roberts Kronje kapitulációjára alkalmából tett azon büszke táviratára, hogy lemosta a majubai csata szennyfoltját az angol fegyverekről.)

Brüsszel, márczius 3.

A burok egész hadereje Oranjében egyesült s Delarey és Deves tabornokok vezetése alatt Bloemfontein mellett megerősített hadállást foglalt el, ahol az első összejövetelt várják Roberts-szel.

London, márcz. 3.

A Reuter-ügynökség jelenté Osfonteinből (Paardeberg mellett) mai kelettel: A buroknak egy hadállása van körülbelül negy mérföldnyire arczvonalunktól. Jobbszárnya a folyóra támaszkodik, bal-szárnyuk egy dombra. Szamukat öt-hatezer emberre becsülik. (Ily csekély haderő is azonban még csak időnyerésre és arra mutat, hogy a burok még hátrabb koncentrálnak.)

képében üzni? . . . Ez a nő megfogja küzdeni azt a küzd-ímet is, hogyha te meg nem értenéd az isteni szópnek legmagasztosabb nyilvánulását, a női sziv szerelmében. Vicsza terjen e a honnet jön . . . ? Vagy talán az élet mámorába ölné a bánatot? . . . kitudná . . . de még mi szánánk, nagysága ezete megmarad akkor is, mer' Laura lenye főnseges!

Eleg! . . . elég! . . . Halmy hangosan zokogott. Az óra a márvány kandallón a szellemek óráját ütötte már . . . »Nagyon is ebeszelgettünk . . . ne neheztelj . . . es barati jobbát nyújtott a jogtudor. Aztán egymás ölelé karjaiban pihent a két férfi . . .

. . . — »Ot leszek az esküvődön, hogy én is imát mondjak neme szivetek boldogságáért« szólott szilardan Halmy, a tudós tanár és faradt vonasait a meglegedés derije ragyogta be. »A ti tudományotok mindent megdönt« és szelid mosolylyal tekintett a jogtudorra.

— »Csak földéri«, vágott szavába Verty; mert erdemes a nő lelki világot kutató, bonczolni, hisz-n a nő, az anya, a jövő nemzedek első fejlesztője. És ti — folytatta szavait az ügyvéd — kik a tudomány faklya-világot tartjátok, példával mutassatok irányt a nő lelkek felemelésére. Mert a nőben magvan a »szep« minden fazisa; de érzelmeinek helyes keverése, vezetés megértés által — adja meg lényének valódiságát.

Évek mulva is Halmy a filozofia tanárának szokásos mondása maradt: »Ne ítéljétek, bonczoljátok a nő lelkét es ha megértitek megtaláljátok ti is a boldogságot.«

A Standard jelenté Osfonteinből tegnapi kelettel: Del fele hat mérföldnyire kis csata volt, a melyben Rimington ezredes alól kilőtték a lovat. Osfontein-től északra és keletre a hír-zérzők jelentése szerint kis burok csapatok pásztáznak.

Következő távirat is érdemel figyelmet:

Magdeburg, márcz. 3.

Pérvárról írják a »Magdeburger Zeitungnak: A felhivatalos jelentésekkel szemben is határozottan beszélik, hogy a csár nem fog békeközvetítőként fellépni: de azért Francia- és Oroszország még sem fogja engedni, hogy Angolország a nektálja a burallamokat.

H I R E K.

Márczius 15. Debreczenben.

A szabadság nagy ünnepnapját, a gondolatszabadság, a testvériség és egyenlőség születésnapját az idén is nagy fényvel fogja megünnepelni a debreczeni főiskola ifjúsága.

A Magyar Irodalmi Társulat, mely ez ünnep rendezésével mindig jó példával jár előre, már megtette az előkészületeket, hogy a nap emléke méltó fényvel és lelkesedéssel ülessék meg. Végleges program még nincs ugyan megállapítva, mert ez az esetleges akadályok miatt csak az utolsó héten lesz teljes, de valószínű azért, hogy az ünnepély abban a sorrendben fog lefolyni, a hogy eddig megállapított. A M. I. T. programja ez ideig a következő:

Márczius 15 délután 2 órakor.

A kollegiumi lepcsőházban a Petőfi szobor előtt.

1. Dalárda éneke.
2. Talpra magyar szavalja Szabó Miklós 3 th.
3. Beszédet mond: Kun Béla 4 jh.
4. Dalárda éneke.

$\frac{3}{4}$ 3 órakor a kollegium udvarán.

1. Dalárda éneke.
2. Pályanyertes óda szavalása, utólag kijelölendő ak. hallgató által.
3. Boross Lajos 4. jh. beszéde.
4. Dalárda éneke.

$\frac{3}{4}$ 4 órakor a városháza előtt.

1. Dalárda éneke.
2. Talpra magyar szavalja egy szintársulati tag.
3. Sipos Béla 4. jh. beszéde.
4. Dalárda éneke.

A »M. I. T.« pályázatot tüzött ki egy alkalmi ódára, melynek beadási határideje a uapokban jár le. Ezt fogják — esetleg szerzője — az ünnepélyen elszavalni.

Az ünnepély programjából látható, hogy az ifjúság lelkesen készül. Csapán polgártársainkon áll, hogy az ünnepély fényes, Debreczen városához méltó legyen.

* **A Kubelik hangverseny,** második elhalasztás után végre tegnapi este lezajlott a Bika nagytermében. Azért »zajlott«, mert az egész előadás alatt olyan jövő-menés és ajtónyikorgás volt a folyosón, hogy különösen az egész műsor legszebb száma, az Ernst féle Concerto elig volt hallható. Pedig éppen ebben mutatta meg ez a kis cseh orszlán, hogy óriási virtuozsága mellett milyen nagy művész. Nem éretele az ő játéka, mint a hogy, valamelyik nagy zenekritikus jelszava után az egész sajtó azt elnevezte. Sőt éppen az látszik meg rajta, hogy egészen belemélyed az előadandó darszba és akkor nem tud, nem hall egyebet semmit

mint az örökszép zenét, a mit bámulatos virtuozitással produkál. Igaz, hogy éppen ez a lehetetlenség kifejlesztett technikai képesség csalja meg a felületes bírálót, a ki nem lát egyebet, mint a káprázatos bravurt. Ho ott az alatt ott rejtezik az igazi művészet, az a mi a kedély és erzelem világa tartozik. Különböző hatása a második adott Godard féle böcsődaloak s még inkább a Bazzini ördögös »Rondo de Lutius« jánek mindenestre nagyobb vult, úgy, hogy e számra ráadásul eljászotta még Hubay csárdajeleneteit is. Még nagyobb volt a csodálat a híres Paganini féle »God save the Queen« változatok üveghangjai fölött, melyre a »Perpetuum mobile« következett az üve maradó és folyton tapsoló közönség nagy gyönyörűségére. Ezek azok a darabok, melyeknél végtelen tiszta üveghangok, trillák, kettős futamok, pizziratók nem bagyják a hallgatót magához térni a varázslatból s elfeledtetik vele, hogy a mélyebb, igazi művészet után kutasson. Kétségtelen, hogy óriási technikája segítségével a legnagyobb művészek közé tartozik: de csak akkor fog mint ilyen, igazán érvenyesülni, mikor a közönség izlésével valamivel kevesebbre becsüli mint most. Ebben, de csakis ebben az értelemben lehet értelesen beszélni.

A műsor többi részét Szegheő Vilma énekszamai töltötték ki, kinek először három idegen, majd ismét néhány magyar dala sok tapsot aratott. A közönség zsufolásig megtöltötte a nagy termet s valószínűleg a vállalkozó László Albert zsebeit is, kitől ilyenformán elvárték volna, hogy ne a Január 16-iki műsört ossza szét a közönség közt, a melyre Lichtenstein Dóra volt még nyomtatva, de az nem, hogy Szegheő Vilma mit énekel. Hasonlóképpen a folyosókra is lehetne ilyen alkalmakkor valami neszfogó borítást tenni, mert a későn jövők kopogása és cipő nyikorgása, éppen nem alkalmas a hangulat emelésére. Egyebekben örvendjünk azon, hogy volt városunkban egy hangverseny a melyen minden jegy elkel. (T. K.)

* **Előkészítő tanácsülés.** Ma délelőtt a városháza nagy tanácsstermében teljes tanácsülés volt, melyen gróf Degegnfeld József főispán elnökölt. Az ülésben a f. hó 16-án megtartandó közgyűlés legfontosabb s talán egyedüli tárgyát, a városi közvilágítás ügyét vitatták meg e beérkezett bizottsági javaslatok alapján.

* **Puky Gyula kitüntetés.** Puky Gyulát, a debreczeni kir. ítélő tábla nyugalmazott elnökét, a kiváló protestáns egyházi férfit szept kitüntetés érte. A jeles férfit, ki most budapesti lakos, a dunamelléki ref. egyházkerület 211 szóval egyházkerületi világi tanácsbíróvá választotta. Örvendünk a kitüntetésnek, mert Puky Gyula egyházi működését még mint tisztántali egyházkerületi világi tanácsbíróét ismerjük. Ugyancsak ő vele választották meg tanácsbírónak Veszprémi János kuriai tanácselnököt.

* **Ugocsa megye kérelme.** Ugocsa megye átiratban kereste meg a többi törvényhatóságokat s úgy Debreczent is, hogy adjanak anyagi segélyt arra, miszerint a 48-as idők egyik nagy alakjának, báró Perényi Zsigmondnak szobrát emelhessenek Nagy-Szöllösön. Perényi Zsigmond báró éveken keresztül nagy szerepet játszott a közélet te-

rén, kiről Kossuth Lajos egyik bevezetésében így emlékezik meg: »N e k e d t e k i m a g a s l ó a l a k, k i a b b ó l a z i d ő d ő b ő l o l y p á r a t l a n e g y e d ű l á l l o t t, n e k e d l e b o r u l o k e m l é k e d e l ő t t . . . M e s t e r e m !

* **A főiskolai kántus ünnepélye.** A debreczeni főiskolai énekkar, mint minden évben, úgy az idén is március 5-én, tehát ma kegyeletes emlékünnepelet rendez alapítói emlékére. A kántus erre a következő meghívót küldte szét:

A debreczeni ev. ref. főiskolai énekkar a magyar irodalmi önképző társulat közreműködésével néhai boldog emlékezetű Nagy József, Vecsey-Buckner, Magyar-Kegyes, Kádár István, Fráter Ida és Sipos Margit alapítók emlékezetére 1900 évi március hó 5-én hétfőn a főiskolai Énekeremben Évfordulati ünnepélyt rendez. Kezdeté délután 4 órakor.

M ű s o r.

I. szakasz.

1. Gyászének: Bognár Ignácztól.
2. Megnyitó beszéd: nt. Dr. Erdős József tanár úrtól. — A jutalmazottak megnevezése
3. Magyar gályarabok éneke: férfikarra Mácsay Sándortól.
4. Komoly szavalt: Szabó Miklós 3. th.-tól.
5. Katona temetés: Várföldi Elektől.

II. szakasz.

6. Honfidal: Zimay Lászlótól.
7. Felolvasás: Nanassy Lajos 2. th.-tól
8. Magyar dalok: Szentirmay-Hubertől
9. Vig-szavalt: Takács Endre 2. jh.-tól.
10. Ebresztő: Bergmann-tól.

* **A debreczeni ipar és kereskedelmi bank** felügyelő bizottsága a következő indítványt terjeszti a közgyűlés elé:

Tisztelt közgyűlés!

A debreczeni ipar és keresked. bank-üzletmenetét a kereskedelmi törvényekben és alapszabályainkban körvonalozott jogunk es kötelességünknek az 1899. évi üzletben figyelemmel kísértük, az intézet pebzárát és értékeit, könyveit megvizsgáltuk ennek eredménye gyanánt bejelentjük, hogy az ügykezelést és vezetést jelesen rendben találtuk.

Az igazgatóság által elénk terjesztett 1899. évi zárszámadást, mérlegszámot, valamint a veszteség és nyereség számlát megvizsgáltuk, azokat az üzleti könyvekkel az év végén esz-özött vagyon leírásával eljésen meggyezzőknek rendben levőknek találtuk.

Az igazgatóságnak a múlt évi nyereség felosztására előterjesztett javaslatát magunkéva tiszszük és kérjük, hogy a múlt évi zárszámadást es mérlegét jóváhagyói, az igazgatóagnak erre vonatkozó jelentését elfogadni es a felmentvényt, úgy az igazgatóság, valamint tisztelettel alólított felügyelőbizottság részére megadni méltóztassék. — Debreczen, 1900 mártius 3-án Mark Endre, Schmidt Agoston, Dr. Moskovits Jenő.

* **Szavazások a közvilágítás kérdésében.** A szombati jog és pénzügyi bizottsági ülésen oly nagy volt az érdeklődés, hogy minden bizottsági tag megjelent. Van pedig e bizottságnak az elnökön s a szavazattal bíró 3 tiszviselőn kívül 24 tagja, összesen tehát 27 szavazó tagja. A házikeze és mellett szavaztak: Szabó Kálmán, dr. Király Ferencz, Komlósy Dezső, Lengyel Imre, Kardos László, Bechert Manó, Miskolczi Jenő, Nagy Ferencz, Torday Gábor, dr. Kemény Mór es Szántó Győző 11-en. Ellene szavaztak: Ábrahám L., Szabó József főszámvéző, Maté Miklós házi penztárnok, Dr. Kola János, Nemes Kálmán, Kernhoff József, Irinyi István, Mayer

Emil, Dr. Kenézy Gyula, Zádor Lajos, Dr. Nagy Lajos, Koszorus Lajos es Simonffy Béla. Eltávoztak: Dr. Szántó Sámuel es Dr. Balkányi Miklós. — Nem szavazott Márk Endre. tehát 3 semleges szavazat.

* **Hirdetmény.** A f. évi január hó 31-én s folytatva tartott városi rendes közgyűlés alkalmával az iskolai czélok alól felszabadult Szt. Anna es Bethen utczai telkek értékesítése, valamint az ispotály János rendezése ügyében törzsvagyon elidegenítése czéloztatván: ez ügyekben a névzerinti szavazás a f. hó 16-án tartandó rendkívüli közgyűlés napirendjére tűzött ki: mely körülmény, a tanácskozási ügyrend 2. §-a értelmében ezennel közhírré tételik. Debreczen, 1900. március 5-én. A városi tanács.

* **Halálozás.** Nehai Bikfalvi Julianna özv. pogár Tassy Józsefné asszony, f. hó 4-én d. e. 10 órakor, életének 70-ik, huszövegységének 36-ik évben, 10 napi súlyos szze.n v e d é s után történt csen d e s elhúytáró tudatnak b e n n ű n k e t. Temetése holnap délután 2 órakor lesz a kar-utca 9 számú háztól, a gyászoló család nevében. Binasz unokatestvérei: Polgár Nagy Sándor nevével Ballajuhannával es gyermekeik; Pogár Nagy Gábor nevével Balla Erzsébettel es gyermekeik; Jó rokonai: Polgár Némethy János nevével Saskó Erzsébettel es gyermekeik; Polgár Böszörményi József nevével Nagy Zsuzsannával es gyermekeik. Számos közeli es távoli rokonok nevében, Beke lengjen porai lelett! A temetést Dankó M. tem. int. rendezi.

* **Felhívás.** Debreczen város iparosaihoz. Annak a nehéz helyzetnek, melylyel Debreczen legtöbb iparosának tagadhatlanul küzdenie kell, kétségkívül leginkább az az oka, hogy iparosainknak nincs megfelelő kiterjedésű s olcsó sítélük, kisiparos társaink pedig kartellal egy egyalán nem rendelkeznek. Ezen bajon akar ipartestületünk segíteni egy oly hitelszövetkezet leterítése által, mely kizárólag a debreczeni iparosok érdekeit szolgálja. A debreczeni ipari-hitelszövetkezet az 1898. évi 23-ik törvényezikk értelmében fog megalakulni s tagja lesz az u y e v e z e t t ö r v é n y e r t e l m e b e n alakult országos központi hitelszövetkezetnek, hogy ennek támogatásával minden tagjának jogosult hiteignyeit a pezsvizonyok által megengedett lehető alacsony kamatlábú kölcsönökkel kielégítse. A létesítendő ipari-hitelszövetkezet alakuló közgyűlése f. évi március hó 11-ik napján, vasárnap délelőtt 10 órakor a varosháza nagytermében fog megtartatni s e közgyűlést az emített törvényezikk 5-ik §-a értelmében a központi hitelszövetkezet kiküldöttje fogja vezetni. Ily kiküldöttként Dr. Horváth János urat az iparügyek országsszerte ismert előharcosát volt szerezésnek megnyernünk, ő fogja ott az ipari-hitelszövetkezetek célját, teemészetét, működését, valamint a debreczeni ipari-hitelszövetkezet alapszabályait bővebben megismertetni. Szövetkezetünkkel egy-egy üzletre 50 koronából fog szllani, mely heti 40 filleres befizetések által egyenlített ki, a belépés ily üzletre szegyzése s az alapszabályok aláírása által történik. Felhívunk benneteket, Debreczen összes iparosai, hogyha midőn egy o y intézmény leterítése czéloztatik, mely sokszor es méltán hangoztatott panaszaitokat fogja orvosolni, akkor ennek megalakításánál miné. számosabban v-gyetek részt, s üzletre szeket viszonyaitoknak megfelelő számban jegyeztek! A debreczeni ipartestület előjárósága nevében: Debreczen 1900. március 2. Tóth Kálmán ipartestületi elnök.

* **Beküldetett.** A szőlőkertek kertgazdái szombaton este a »Angol királynő« szálloda kistermében értekezletet tartottak. Az értekezlet tárgya kizárólag a még mindig rendtelenségben levő szőlőkertek viszonyaival foglalkozott. A kertgazdák ezen mozgalomra az a körülmény kényszeríti, hogy a szőlőkertek már évek óta kétes helyzetben vannak, — a mennyiben a városhoz való csatolás által sem szőlőnek, sem városrésznek nem mondhatók; a szőlőmivel a rendtelenség által teljesen meg

van zavarva, a birtokosok elkedvetlenedve, melyet még jobban fokoznak a téli időben előforduló betörések es lopások. A kertgazdák abban álapod ak meg, hogy az idei tavaszi közgyűlésen minden kertgazda felhatalmazást ker a közgyűléstől a szabályrendelet megalkotását megsürgető közös kérvény aláírására. A kertgazdák többnyire oda nyilatkoztak, hogy ha a városi tanács sürgősen ezen rendtelenségnek nem vet véget, a hátságoknak — legyen az penzügyőri vagy mezőrendőri — segédkezet nem nyújtanak s tisztségükről lemondanak.

* **A pápai vallástanári állásra,** melyet e hóban tölteek be pályázott Bogdán Lajos debreczeni volt főiskolai szénior, jelenleg segédteljes is.

* **Hirdetés.** A nagyméltóságú m. kir. miniszter urnak 1899. évi 89749/X. szám alatt kelt rendelete folytán a lovak es szekerek összeírása foganatosítandó lévén, felhivatnak a város érdekelt lakosai, hogy lovaikat, szekereiket es kocsijaikat 1900. évi március 1-től kezdve bezárólag március hó 17-éig estig a Simonffy-utcza 2. sz. a. levéltárosi berpalota földszintjén, az e czélra megjelölt bonthelyiségben mindenkor regge 8 órától 12-ig, délután 3 órától 6-ig az eze, hivatal által adandó bejelentési lapokon bejelenteni, illetve bemondani el ne mulasszák mivel a mulasztók az 1873. évi XX. t.-cz végrehajtása iránt kiadott miniszteri utasítás 3. §-a értelmében minden ló után 10 forintig terjedhető s a szegény alap javára fordítandó bírsággal fognak büntettetni es utólagos bejelentésre is kötelezettek. A bejelentés alól fel vannak mentve: 1. Az állami lótenyésztési intézetek lovai. 2. A katonai igazgatás lovai s a tényleg szolgáló katonatisztek azon saját lovai, melyekre szolgálatuk elátására szükség van. Debreczen, 1900. január hó 27-én. A városi tanács.

* **Meghívó.** A szatmárnémeti ev. ref. főgymnasium tanári kara es ifjusága. A folyó évi ápril hó 7—15. napjain Fiumeba rendezendő tanulmányi kirándulás költségeinek fedezésére március 20-án a városi színházban Hangversenyt es utána a »Társaskör« helyiségeiben Diák-bált rendez.

M ű s o r:

1. Népdalok, előadja a főgymn. énekkar.
2. »Tied a hatalom«, költemény, írta Szabados Ede, főgymn. tanár. szavalja Hodossy Lajos ur.
3. a) Kettős, éneklék Ludmann Ilonka k. a. es dr. Vajay Imre ur.
b) Magánének, éneklék Ludmann Ilonka k. a.; mindkettőt zongorán kíséri Méder Mihály ur.
4. A ki mér, nyer, jelent Murai Károlytól; előadják Tóth Margit k. a. es Bagothai Sámuel főgymn. tanár.
6. Magyar népdalok, zongorán előadják Nagy Ilonka k. a. es dr. Böszörményi Emil ur.
6. Matiné után maganjelenet, előadja Rudik József VII. o. t.
7. Magyar népdalok, czimbalmon előadja Biki Kornélia k. a.
8. Quintett, R. Schmann op. 44., előadják Kovács Leó, Nyáry József, Méder Mihály, Markos Imre es Veress Lajos urak.
9. Bucsu, előadja a főgymn. énekkar.

* **Elveszett egy Lulu névre hallgató Fuchsterior kutya.** A szives megtalálót keretik a kutyát kiadéhvatalunkban bejelenteni, ahol illő jutalomban részesül.

Színház.

Szombaton este B e l o s Adolf kiváló társadalmi színműve a »47-ik cikk« került színpadra. A nézőtér zsufolóság megtelt, s ez is bizonyította, hogy a jeles daraboknak mindig akadt nagy számú közönségük.

A színmű legnagyobb es legfarasztóbb nő szerepét Corá, F á i F l ó r a játszotta elég ügyesen, s elég tapintattal. Alakításáért a közönség többször hívta a lámpák alá, sőt a vasfüggöny ajtajában is kétszer kellett megjelenie. Jutalmul igen szép virágállványt is kapott. Gondos alakítás volt T. Halmi Margit Marcellje.

A híres
HALDEK-féle
Elite-magvak

u. m. 95 % csiraképeségű

Oberndorfi répamag
95 1/2 % tisztaságú

Luczerna-mag stb.

jutányos áron kaphatók.

Haldok mag-nagykereskedésében József főherceg
Ö. cs. és kir. Fensége udvari szállítójáról Budapesten,
Károly-körút 9. s a vidéken minden jobb üzletben,
mely magot tart.

A cég debreczeni képviselője: **KONRÁD**
L. ur Arany János-utca 28. sz.

Üzleti könyvek,

csinos kiállításban, erős kötés-
ben, igen jutányosan kaphatók

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

DEBRECZEN, főpiacz, a főpostával szemben.

Huzás már holnap este 8 órakor.

MÁRCIUS 6-ÁN
VISSZAVONHATATLANUL
UTOLSÓ HUZÁSA
A BUDAPESTI POLIKLINIKAI EGYESÜLET KÓRHÁZA
JAVÁRA RENDEZETT

NAGY JÓTÉKONYSÁGI SORSJÁTÉKANAK
FŐNYEREMÉNY: **100,000** KORONA.

EZENKIVÜL 5000, 1000 stb. KORONA
ÉRTEKŰ NYEREMÉNYEK, MELYEK
20% LEVONÁSAVAL KÉSZPÉNZBEN KIFIZETETNEK.

Egy sorsjegy ára csak **1 KORONA.**

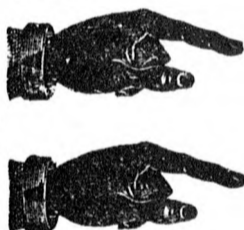
Sorsjegyeket ajánl a

Nagy Jótékonysági Sorsjáték

kezelésére, a Budapesti Poliklinikai Egyesület kórháza javára,

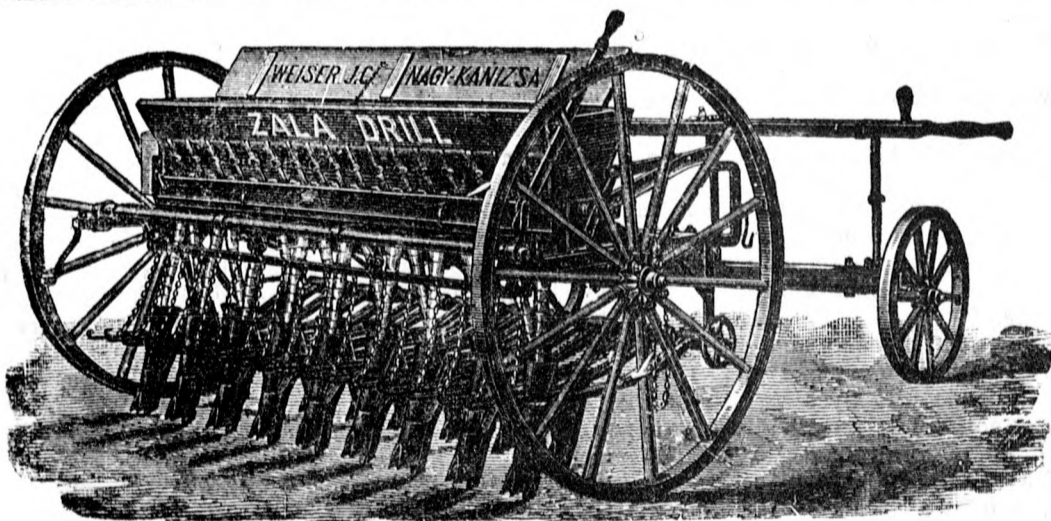
Budapest, IV., Kossuth-Lajos-utca 1.

továbbá az összes bankok, váltóházak, postahivatalok és a magy. kir. államvasutak
személypénztárai és minden öhánytőzsde.

Egy jó házból való 12—13
éves izraelita **fiu** vidéki fű-
szerüzletben **tanulónak** fel-
vétetik.

Czim a kiadóhivatalban,

WEISER J. C.

mezőgazdasági gépgyára

NAGY-KANIZSÁN.

ZALA-DRILL sorvető épünk, a melynek
elmés ujtásait a nagy közönség már jól
ösmeri nem szorul külön dicséretre, minden
eddig kiállításán az első díjat nyerte ugy
1897. október 1. a kisbéri nemzetközi **ve-
tőgép versenyen** az

állami arany éremmel lett kitüntetve,

a Maros-vásárhelyi kiállításán és a Hód-M.-Vásárhelyi vetőgép versenyen **az első díjat, aranyérmét nyert,** továbbá
figyelmébe ajánlom a gazdaközönségnek egészen

aczélból készített Sack rendszerű egy és két barázdás ekéinket.

Raktáron tartunk: 13—15 és 17 soros ZALA-DRILL vetőgépeket, továbbá rosták, konkolyozók, szecskavágók, répavágók, kukorica morzsolók, ezenkívül minden talajművelő gazdasági eszközöket.

Debreczen, Szikszay-ház a főtőzsde udvarán.

Gelbmann József,

Weiser J. C. gazd. gépgyár képviselője.